

13. prosinca 1938

Enake dolžnosti za vsakega!
Enake pravice za vse!

Nova Strava

Leto II

Štev. 2

SOCIALNO POLITIČNI, KULTURNI IN STROKOVNI LIST

Izhaja štirikrat mesečno ob četrtek. Naročnina: mesečno Din 4.—, četrletno Din 10.—, polletno Din 20.—, celoletno Din 40.—. Posamezna številka Din 1.—. Uredništvo in uprava Ljubljana, Dalmatinova ulica 8, telefon šte. 21-32. Rokopisi se ne vračajo. Poštočkovni račun šte. 17.177. Poštni predal šte. 74.

Združimo sile za veliko stvar

Te dni je minulo dvajset let, ko je veliki in nepozabni predsednik Združenih ameriških držav Wilson proglasil svojih znamenitih 14 točk, ki jih mora uveljaviti mir po svetovni vojni in ki so predpogoj za konec strašne vojne, ki je takrat z vedno hujšo silo šla že v četrto leto. Dne 8. januarja leta 1918. je to bilo. Takrat je Amerika vstala za pravice narodov in je na glas, s svojo udeležbo v svetovni vojni povedala, da hoče braniti načelo demokratičnosti in svobode, ker je samo na teh temeljih napredek človeštva mogoč in ker samo demokracija in svoboda jamčita za svetovni mir.

Prva točka evangelija, ki je tiste dni, kot božja beseda, prihajal iz Amerike v izmučeno in v okrvavljeno Evropo, je rekla, da je treba odstraniti tajnost mednarodnih pogodb in diplomatskih akcij. V diplomatično in politično življenje narodov mora priti načelo javnosti, to se pravi, da se mora sodelovanje narodov in izravnavanje medsebojnih sporov urejevati demokratično, z vednostjo in sodelovanjem narodov samih, ne pa kot stvar, ki se tiče samo par visokih osebnosti v državnih službah. Javnost diplomatskega in političnega življenja bi prinesla med narode iskrenost, medsebojno zaupanje, ljubezen in spoštovanje, ustvarila bi enakopravnost in enakopravnost narodov. Wilson je hotel, da vladaj med narodi odkrita in moška beseda, ne zahrbtnost, medsebojno izigravanje in varanje, ščuvanje enega proti drugemu. Dana beseda naj bo sveta, kršitev pogodb ne more v življenje narodov prineesti mir in medsebojno zaupanje. Amerika je proglasila, da smatra demokratičen, ljudski način vladanja narodov za edino jamstvo, da se svet ne povrne nazaj k novemu svetovnemu klanju. Amerika je videla, da je svet v temeljih razmajan in da mora biti tudi iz temeljev preroben, ako hočemo ohraniti kulturo in civilizacijo. Za obrambo kulture in civilizacije se je Amerika odločila, da je posegla v tok svetovne vojne. Podzvestno je čutila, da bi zmaga Nemčije in Avstrije, v katerih državah je vladala samovolja cesarjev in generalov brez pravic ljudstva in narodov, pomenila uničenje demokracije do zadnjih prvin in da bi v svetu zavladalo nasilje.

Nekoč je ugleden ameriški politik, ko je bil vprašan za vzroke, ki so Ameriki potisnili orožje v roke in jo privodli na krvava evropska bojišča, rekel: «ne vem prav za prav, kaj je bil glavni vzrok, zdi se mi pa, da se je ameriški narod takrat odločil za veliko vojno samo pod nepremagljivim pritiskom občutka, instinkta samobrambe.» Malo čudno se te besede slišijo, saj je Amerika daleč in od Evrope jo deli ogromno morje in človek si ne more predstavljati, od kod naj bi bila Amerika takrat ogrožena. Toda zdrav in pameten Amerikanec je slutil in čutil, da bi po zmagi neljudskih in protiljudskih stremljenj prišla v nevarnost tudi ameriška demokracija, s tem njeno gmotno in duševno bogastvo. Kaj je koncem koncev veliko in bogato Ameriko brigala usoda takrat poražene Srbije in Črne gore, zavladane Belgije, ogrožene Italije in Fran-

Razširjenje pokojninskega zavarovanja nameščencev

Z novo uredbo ministra socialne politike, se je Pokojninski zavod za nameščence razširil na vso državo z ustanovitvijo samostojnih Pokojninskih zavodov v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Splitu. Ljubljanski Pokojninski zavod, ki je sedaj po zakonu obsegal vso Slovenijo in Dalmacijo, torej področja, ki so pred prevratom pripadala Avstriji, je dobil nalog organizacije teh zavodov.

Ni naš namen danes obravnavati o pomenu in delokrogu poedinih Pokojninskih zavodov v državi, ker se bomo s tem vprašanjem pečali, čim izidejo točnejša in jasnejša detajlna navodila, hočemo le ugotoviti čudo, da se pri tej priliki niso proglasili trgovski nastavljenici za obvezne zavarovance pri Pokojninskem zavodu.

Ako se vzame v obzir, da so doslej bili in so še zavezani pokojninskemu zavarovanju le osebe, ki se v svoji službi pretežno bavijo z duševnimi in nadzorovalnimi posli, potem se le čudimo, da trgovski nastavljenici ne uživajo slovesa, da opravljajo duševna in nadzorstvena dela.

Leta 1909., ko je v bivši Avstriji stopil pokojninski zakon v veljavo, so se trgovski podjetniki znali ubraniti obveznosti, ki bi jim jih zakon naložil iz enostavnega razloga, ker so imeli v parlamentu take zastopnike, da so lahko nanje računali.

Krivica, ki se je zgodila leta 1909., se vleče do danes in se bo morda še delj, ako ne bo nikogar, da bi se za pravično rešitev tega eminentno važnega vprašanja zavzel.

Prepričani smo, da med trgovskimi nastavljenici ni nikogar, ki bi bil obveznosti pokojninskega zavarovanja nenaklonjen, gotovo pa je, da trgovski nastavljenici temu vprašanju niso posvetili tiste pažnje in tistega pogoja, ki bi dovedel vsaj do obravnave pokojninske obveznosti trgovskih nastavljenecv.

Zato je sedaj nastopil čas, da se trgovski nastavljenici odresejo vseh predhodkov in obzirov do svojih šefov in skušajo zamujeno popraviti.

Pomočniški zbor trgovskih nastavljenecv ima sedaj ugodno priliko, da v tem vprašanju zavzame odločne in borbene korake, stopi v stike s sorodnimi organizacijami in tako združen izvojuje pravico, ki je bila pogažena leta 1909.

Naš list se bo načeloma pečal s tem, za trgovske nastavljenice velevažnim socialnim problemom in le želimo, da nas bodo trgovski nastavljenici podprli in tvorili z našim listom bojno falango za doseg svojih zavarovalnih pravic.

Starostno, invalidsko in onemoglostno zavarovanje je velevažen socialni problem in le želimo, da bi ne bil ta problem v bodoče obravnavan brez in preko trgovskih nastavljenecv.

Ako je danes zavarovanju zavezan zidarski polir, lesni manipulant, lovski čuvaj, potem se bo še v bodoče godila stokratna krivica, da bi bil trgovski nastavljenec kot nedušen delavec izvzet od pokojninskega zavarovanja.

Trgovski nastavljenici, vaša starostna preskrba je v vaših rokah!

Za demokracijo

Predsednik 4 edin enih držav je uverjen, da bo demokracija zmagala

Roosevelt je v svoji novoletni poslanici poudarjal dve osnovni načeli, in sicer naloge svobodnih demokratičnih držav in potrebo močne oborožitve, izražajoč svoje prepričanje, da mora civilizirano človečanstvo končno vendar le zmagati in samostojno upravljati usodo svojih držav.

Roosevelt pravi, da je svetovni položaj v znaku negotovosti in nerediti, ter ogroža pravice civilizacije. Narod,

cije! Toda brigala jo je usoda demokracije in zato je priskočila na pomoč, da tudi malim narodom in državam zagotovi svobodno in demokratično samolastno življenje. Duh, ne nasilje, mora biti tisti, ki naj vlada. Za zmago tega duha je v svetovni vojni preteklo toliko dragocene krvi!

Na konec svojih točk je kot krono, ki naj v bodoče krasi življenje narodov in držav, postavil Wilson zahtevo, da se ima osnovati Društvo narodov, ki naj čuje nad svobodo narodov in ki naj služi zaščiti svetovnega miru. Nebeška, angeljska misel! Svet sovraštva naj se izpremeni v svet miru, v svetovni skupščini narodov naj se vodi skupna usoda vseh narodov v skupno srečo vseh. Svoboda posameznega naroda ne sme nikdar biti ogrožena, vsem mora biti zajamčen

miren razvoj in enaka udeležba na bogastvih in dobrotah tega sveta. Nadvlade narodov svet ne sme poznati. Vsak narod mora biti enak med enakimi, ker bo na ta način uspel, da do najvišjih sil razvije svoje kulturne in civilizatorne vrline v pojačanje skupne kulture človečanstva.

Evangelij iz Amerike, klic po vsestranski demokraciji in pravičnosti je učinkoval kot nauk Kristusov, ki je v svoji čistosti in božjem poslanstvu rušil cesarstva in nasilneže. Svetovne vojne je bilo po desetih mesecih konec, zrušila so se cesarstva in vse neljudske metode, ki so iz teh cesarstev delale za narode strah in trepet. Mal, neboljšen slovenski narod, ki v penečem in razburkanem svetovnem morju ni pomenil prav ničesar, je bil dvignjen na prestol držav-

iteva in želi mir in s tem demokracijo, ki bo edino sigurno jamstvo za ohranitev tega.

Na svetu je nastal nered in civilizacija je v nevarnosti. Eksistenca naroda pa je odvisna od načela sporazumevanja. Nadejati pa se je, da bo civiliziran svet odpravil sedanje stremljenje in privlačnost fašizma ter se bodo ponovno poživile demokracije. Ameriška demokracija bo to stremljenje podpirala.

Roosevelt je tudi izjavil, da bo uveljavil zakon o delavskih mezdah, delovnem času itd. Odločno pa je grajal kapitaliste in dejal, da je treba odpraviti bedo in dati dela vsem.

Roosevelt prerokuje bodočnost demokraciji ter poziva obstoječe demokracije na skupno delo in obrambo svet. telovau.

Novoletne besede francoskega kardinala

Pariški kardinal Verdier je v svoji novoletni poslanici podčrtal naslednje misli: «Cerkev je kot nebeški samaritan, ki nudi svojo roko vsem, ki stradajo in ki se nahajajo v bedi. Mi hočemo pomagati vsem, toda ne zahtevajte od nas, da žrtvujemo samo en mali del svojega nauka in svoje ideologije.»

Francoski časopisi te besede razlagajo tako, da so katoličani pripravljeni sodelovati z vsemi skupinami, ako gre za obrambo velikih načel svobode in demokracije in za obrambo delovnega naroda pred gospodarskim in političnim izkoriščanjem.

Papeški nuncij Valerio Valeri v Parizu je z besedami največje simpatije ob nastopu novega leta pozdravil predsednika francoske republike, Francijo in francoski narod. Rekel je, da je Francija polna dela in prizadevanj, da je francoski genij poln izumov, da ima mnogo razumevanja za lepoto, za red in okus. Francoski narod je viteški narod v najčistejšem pomenu besede, ki hrepeni vedno za plemenitimi cilji in nikdar ne bo tega svojega poslanstva izgrešil.

Novoletne besede kardinala Verdiera so bile prebrane v Parizu, kjer so bile tudi objavljene v tiskanih medijih.

Brezposelnost je velik madež v dostojanstvu kulturnih narodov.

Novoletne besede kardinala Verdiera so bile prebrane v Parizu, kjer so bile tudi objavljene v tiskanih medijih.

nega naroda, postal je solastnik krasne države z morjem, ki pelje ven v svet.

Danes izgleda svet tako kot da je kri za zmago demokracije ljudstev in narodov tekla zaman. Vseposvodi zijo divje pošasti krvave vojne, ogrožena in teptana je demokracija, narodi stoje s puško ob nogi. Izgleda, da Wilsonov evangelij ni bil evangelij zveličanja, temveč vzrok nove pogube narodov. Toda, ob dvajsetletnici Wilsonovih točk o demokraciji, ki so že enkrat rešile svet, je zopet prišel klic iz Amerike. Predsednik Roosevelt je rekel: Amerika ne more ostati ob strani, ako vidi, da je znova ogrožena demokracija.

V borbi za ljudske pravice, za svobodo narodov imamo velike zaveznike — ali bomo pustili, da bo veliki čas zopet šel mimo nas in proti nam?

Domače politične vesti

Razpisane so volitve v senat.

Volitve so razpisane na dan 6. februarja. V vsej državi je razpisanih 23 senatorskih mest. Slovenija bo volila le enega senatorja, ki bo nadomestil dr. Ploja.

Novi senatorji.

V imenu Nj. Vel. kralja so bili dne 9. t. m. imenovani za senatorje:

kraljevski delegat pri mednarodnem zavodu za intelektualno sodelovanje in bivši minister dr. Lujo Vojnovič, upokojeni vseučiliški profesor in dosedanji senator dr. Bogdan Gavrilović, dosedanji senator dr. Georg Grassel, narodni poslanec Stefan Jančević, bivši minister in dosedanji senator dr. Hamdija Karamahmedović, bivši minister in dosedanji senator dr. Želimir Mažuranić, bivši ban Anton Mihajlović, protokojer in dosedanji senator Stevan Mihaldžić, dosedanji senator dr. Ante Pavelić, upokojeni državni svetnik Janko Spasojević in narodni poslanec Spira Hadžiristić.

Finančni odbor.

V finančnem odboru se je proračunska razprava nadaljevala. Sprejet je bil proračun za vojsko in proračun notranjega ministrstva.

Vojni proračun znaša za prihodnje leto 2772.1 milijonov dinarjev. Ta proračun pa se deli na osebne izdatke in sicer 514.9 milijonov dinarjev, in na materialne izdatke 1098 milijonov dinarjev; dalje za letalstvo 285.4 milijonov, za civilno letalstvo 23.3 milijonov dinarjev, za mornarico 225.3 milijonov, za obmejne čete 109.1 milijonov, za izredni kredit, nabave 345 milijonov dinarjev. Vojni minister pa je mnenja, da je ta proračun za našo državo nizek.

Tudi proračun za notranjo varnost je večji.

Ta proračun znaša 601.1 milijona dinarjev in je letos za 62.8 milijona dinarjev višji. Ministrstvo ima 9287 nameščencev in 18.500 orožnikov. Materialni izdatki znašajo 14.6 milijona dinarjev.

Hrvati in volitve v senat.

Na seji vodstva KDK, na kateri je zastopal HSS ing. Košutić in dr. Maček, SDS pa so zastopali dr. Križman, Vilder in Kosanović, je bilo sklenjeno, da se udeležijo volitev v senat v savski in primorski banovini, glede drugih banovin niso sklepali.

Združena srbijanska opozicija pa je proti udeležbi pri teh volitvah in se radi tega pogajajo z zagrebško opozicijo.

Razpust Narodne odbrane.

Banska uprava v Ljubljani je razpustila ljubljanski oblastni odbor Narodne odbrane in vse njegove krajevne odbore. Skupno je razpuščenih 41 krajevnih odborov.

Organizacije Narodne odbrane v celjskem in mariborskem okrožju imajo svoj oblastni odbor v Mariboru. Na ta oblastni odbor in te krajevne odbore se razpust ne nanaša.

Spremembe zakona o bolnicah.

Posebna komisija pripravlja spremembe zakona o bolnicah. Nekatere banovinske bolnišnice se bodo poddržale in se bo tako olajšalo njihovo poslovanje. O tem bo kmalu razpravljal ministrski svet, nakar bo načrt zakona predložen narodnemu predstavništvu.

Ustavljene in novi listi.

Z odlokom notranjega ministra sta bila ustavljena «Pohod» in «Delavski list».

Prišel pa je izhajati tednih «Glas delavca», ki se zavzema za levo marksistično smer.

Nova uredba o Bratovskih skladnicah

Ministrski svet je na podlagi finančnega pooblastila in na predlog ministra za šume in rude sprejel novo pravila o bratovskih skladnicah, ki so stopila že v veljavo.

Pri tej priliki je podal minister Kujundžić daljšo izjavo, v kateri je dejal med drugim tudi tole: Bratovske skladnice so ustanove obveznega socialnega zavarovanja rudarjev. Prišle so že pred leti v težaven položaj, ki ga je povzročila gospodarska kriza, zaradi zmanjšanja dohodkov zavarovancev. Zato so bile potrebne izpremembe, ki postavljajo rudarsko zavarovanje na solidnejšo podlago:

1. Ustavil se je oddelek za skrb za nezaposlene rudarje.
2. Povečali so se zaslužki po kategorijah, po katerih se določajo pokojnine.
3. Kopači in zažigalci min pridejo v bodoče v najvišjo kategorijo in pridebo pokojnino že po 10 oziroma 5 letih službe.
4. Pokojninsko zavarovanje rudarjev se prične že s 14 leti in ne z 18 kakor prej.
5. Najvišja pokojnina bo v bodoče

znašala 80% zadnjega kategorijskega zaslužka namesto dosedanjih 75%.

Izboljšane so tudi podpore, ki jih dobi rudar v primeru bolezni.

7. Povišana je tudi podpora za ženo in otroke.

Tako gospod minister.

Z novo uredbo se uvaja zavarovanje za primer nezaposlenosti.

Določenih je tudi skupno šest kategorij dnevne mezde, in sicer:

Izven kategorije	Din 50.—
I. kategorija	Din 42.—
II. kategorija	Din 36.—
III. kategorija	Din 30.—
IV. kategorija	Din 25.—
V. kategorija	Din 20.—
VI. kategorija	Din 16.—

dnevne mezde.

V zadnjo kategorijo se bodo uvrščali vajenci in učenci, v V. kategorijo pa mlajši zunanji delavci, dnevnikaarji in delavke.

Nekaj izboljšanja je pač prinesel novi pravilnik, za zadovoljivo rešitev celotnih socialnih vprašanj delavstva bo pa potrebna še dolga in težka borba, ki bo uspešna le ob neokrnjeni solidarnosti vseh prizadetih.

60 rodbin hoče vladati 120 milijonom

Ameriški notranji minister Yckes je zelo ostro napadel ameriški velekapital in je proglasil, da je v Ameriki le 60 plutokratskih rodbin, ki se z vsemi sredstvi prizadevajo, da bi zavladali 120 milijonom. Njihove težnje pa so ostro naperjene proti demokraciji in režimu Roosevelta in njegovi novi gospodarski politiki.

Ti plutokrati so tudi krivi vseh gospodarskih nemirov in težkoč v Ame-

riki ter so pripravljeni docela javno nastopiti proti interesom vsega ameriškega naroda.

Če se ne bo ugodilo zahtevam plutokratov, so pripravljeni uprizoriti stavko velekapitala proti vsemu narodu.

Upamo, da se ameriški narod ne bo ujel v te zanke in tako preprečil, da bi se pod pritiskom velekapitala demokracija umaknila fašizmu.

Delavci organizirajte se!

Večkrat sem med delavci in ni ga, ki ne bi tožil o slabih časih, draginji, mali plači in brezposelnosti. Večkrat poslušam te glasove in se vprašujem, zakaj tako, zakaj nič boljšega za te trpine. Pa povprašam tega ali onega, če je in kje je organiziran. In verjemite, da dobim največkrat odgovor, da nikjer, češ, da nima niti za kruh, kako bi še imel za organizacijo. In tu tiči ono glavno zlo. Zlo je, da si sami ne znamo pomagati in da sami ne skušamo doseči izboljšanja našega bednega stanja. Če bomo čakali, da nam siti in bogati vržejo kak preostanek, bomo zastoj čakali. Presneto so redki oni delodajalci, ki bi sami od sebe iz lastnega nagiba, lastne volje in uvidevnosti kaj primaknili in jim vce-

pili tudi večje veselje do dela. In tudi, če bo posameznik čakal na tako milost in če bo vsak zase trkal na duri, ne bo je milosti, še manj pa boljše bodočnosti.

Sem že star delavec, boril sem se že za svoje pravice, toda nisem še doživel, da bi gospodar prišel k meni in me vprašal, če lahko izhajam s svojo plačo, da bi mi v negativnem primeru kaj primaknil. Pa to še ni vse! Vprašam se lahko, na kaki stopnji stojimo danes mi delavci. Kaj imamo od življenja? Kakšna je naša izobrazba in zakaj je temu tako? Prijatelji, bodimo odkriti in povejmo si, da smo danes mrtvi stroji in živina, s katero dela lahko vsakdo, kar hoče. Imamo sicer zakone, toda delodajalcem zakoni, ki gredo v korist de-

Pravilnik o prostovoljnem višjem zavarovanju delavcev za slučaj onemoglosti in starosti

V Službenih Novinah z dne 18. decembra 1937 je bil objavljen omenjeni pravilnik. Ta pravilnik je predvidela Uredba o uvedbi invalidskega in starostnega zavarovanja delavcev. Zakonito obvezno invalidsko zavarovanje je po svojih dajatvah skrajno skromno in nikakor ne ustreza socialnim potrebam zavarovanega delavstva. Povprečna pokojnina znaša komaj mesečno 250 Din. Na vsak način je potrebno, da že takoj zdaj vsi poklicani čimtelji, zlasti pa tudi prizadeto delavstvo samo misli na izboljšanje zakonitega rentnega zavarovanja. Pot do te reforme pa bo najbrže še dolga, saj vidimo, da so poslodavske organizacije v nekaterih krajih uvedbo invalidskega zavarovanja vzele zelo nenaklonjeno na znanje. Pri tem stanju stvari more delavstvu pravilnik o prostovoljnem višjem zavarovanju izboljšati pokojninsko zavarovanje. Pravilnik, žal, ne ureja individualnega višjega zavarovanja, pač pa samo kolektivno višje zavarovanje. Višje zavarovanje je odvisno samo od dobre volje poslodavca, posamezni delavec nima možnosti, da se prijavi v višje zavarovanje. Višje zavarovanje je možno izvesti samo za večje skupine delavstva pri večjih obratih. Samo obrati, ki zaposlujejo nad 100 delavcev, se smejo poslužiti ustanove višjega zavarovanja in, ako prijavi v to zavarovanje najmanj 100 delavcev. Izjeme od tega načela so dopustne. Prijavo v zavarovanje mora izročiti delodajalec. V prijavi mora zlasti omeniti

višino dopolnilnega prispevka in pa porazdelitev tega višjega prispevka na delavce in delodajalce. Pravilnik zahteva soglasje delavstva, ako bi delavci morali več ko polovico dopolnilnega prispevka plačati sami. V prijavi se mora delodajalec obvezati, da bo dolžnosti iz prostovoljnega višjega zavarovanja izpolnjeval najmanj pet let. Prijavo v prostovoljno višje zavarovanje sprejme ali odkloni Osrednji urad za zavarovanje delavcev. Pravilnik pravi, da je prijavo odkloniti tudi, ako povprečna starost prijavljenih delavcev znaša več ko 50 let, ali ako je število družinskih članov dvakrat večje od števila prijavljenih delavcev.

Prispevek za prostovoljno višje zavarovanje ne sme presegati dvakratnega zneska rednega zakon. prispevka, t. j. 6%, tako da bi v najugodnejšem primeru premija za obvezno in prostovoljno invalidsko zavarovanje znašala 9%. Delavci, ki so stari nad 50 let, morejo biti v prostovoljno višje zavarovanje prijavljeni samo pri prvi prijavi, odnosno pozneje samo, ako so bili že dve leti zavarovani v višjem zavarovanju. Delavci, stari nad 65 let, višjega zavarovanja ne morejo biti deležni. Posamezna oseba more višje zavarovanje prostovoljno sama nadaljevati, ako je bila za večje dajatve že zavarovana najmanj pet let. Premija v tem primeru znaša povprečje premije v zadnjih petih letih.

Predmet nižjega zavarovanja je višja pokojnina, ki odgovarja večjemu prispevku. Večje dajatve, kakor n. pr. znižanje starostne dobe, razširitev zavarovanja na vdovo, letno zvišanje pokojnine so možne samo na podlagi posebnega dogovora z delodajalcem in na podlagi plačila premij

lavca, niso simpatični in če le morejo, se jim izognejo. Priznajmo si, da smo največ krivi mi sami, ker smo premalo zavedni, premalo tovariški in zelo malo ali nič, borbeni. Hlapci smo, namesto da bi bili borci za svoje pravice. Največja naša krivda pa je, ker nismo organizirani in ker se ne zavedamo velikega pomena delavske organizacije.

Kamor koli pogledamo, vidimo, da je napredovalo samo ono delavstvo, ki je bilo zavedno in dobro organizirano. Le oni delavci, ki so kaj žrtvovali za svojo organizacijo, so dosegli tudi uspehe in so se jim skromni prispevki, ki so jih plačali za organizacijo, bogato poplačali. Ne sme biti delavca, ki se ne bi zavedal, da je sam črvič, katerega lahko vsakdo pohodi, medtem ko je v lastni organizaciji lahko lev. In če bi se vsi zavedali tega, mar mislite, da ne bi bilo konec tarnanja.

Zatorej, delavci, zavedajmo se, da so nam delavske organizacije prepotrebne. Oklenimo se jih ter postanimo s tem člani močne organizirane družbe. Kar nas je narodno zavednih delavcev, dobro vemo, da je naš prostor edino le v Narodni strokovni zvezi. Zato vsi v to kolo! Združimo se in krepimo se, da bomo pripravljeni, ko pride naš dan, ki ni daleč. Bodimo zvesti edini naši organizaciji, prispevajmo kar največ moremo, ker le na ta način bo organizacija močna in njeno delo uspešno. Bodimo agitatorji in borci, ker le na ta način bomo uživali spoštovanje in ugled. Delavci, vsi v NSZ!

Ali se bo uveljavil štirideseturnik?

Vprašanje štirideseturnika. Na konferenci upravnega odbora Mednarodnega urada dela, ki se je vršila v oktobru 1937 v Pragi, je bila važna točka dnevnega reda vprašanje delovnega časa. Po daljši razpravi je upravni odbor sklenil, da pride vprašanje splošnega skrajšanja delovnega časa na dnevni red konference Mednarodnega urada dela leta 1938. Da se bo na podlagi sklepov te konference zbralo od posameznih vlad primerno gradivo, ki naj omogoči sestavo konkretnih predlogov o tem vprašanju, o katerih naj potem razpravlja konferenca v letu 1939. in izdela besedilo mednarodne konvencije. Zamimivo je, da so za ta važen sklep glasovali tudi delodajalci in zastopniki vlad, proti sklepu je glasovalo šest oseb, za sklep dvajset oseb. Zastopniki delodajalcev Francije in Zedinjenih ameriških držav so glasovali za sklep.

Širite „Novo Pravdo“!

po posebni tarifi. Vendar pa je tako razširjeno višje zavarovanje možno samo s pristopom potrebnega minimalnega števila delavcev.

S prestatkom prostovoljnega večjega zavarovanja ostanje pridobljene pravice nedotaknjene.

Pravilnik omogoča ureditev prostovoljnega višjega zavarovanja tudi s sredstvi delavskih pokojninskih fondov na podlagi predhodnega sporazuma s prizadetimi delavci. V tem primeru bi Osrednji urad prevzel izplačevanje rent onemoglim delavcem, seveda samo na podlagi vplačila potrebnega kapitalnega kritja. Vsoto kapitalnega kritja bi bilo treba v vsakem posameznem primeru posebej izračunati. Poleg rednega tekočega plačevanja dopolnilnega prispevka za aktivne delavce je dopustno, da Osrednji urad prevzame tudi obvezo za izplačilo rent invalidnim delavcem, ako je vplačan znesek kapitalnega kritja. To pomeni, da je omogočeno nadaljevanje sedanjega zavarovanja delavcev pri tovarniških pokojninskih fondih po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev.

Ni nobenega dvoma, da bodo delavci na višjem zavarovanju imeli velik interes. Pričakovati je, da bodo zlasti večji poslodavci razumeli potrebo, da za svoje delavce organizirajo primerno višje zavarovanje in tako delavcem nudijo primerno, skromno starostno preskrbo. To velja zlasti za dobrodoča industrijska podjetja, zlasti za ona, v katerih so zdravstvene prilike neugodne, ki imajo za posledico predčasno invalidnost delavcev. Pričakujemo, da bo javna oblast s svojo intervencijo in s svojim opipljivim storila potrebno, da b širši gospodarski javnosti ozbudil zanimanje za ta oveličan socialni problem.

Pridobivajte nove naročnike!

Zunanje politične vesti

Za demokracijo.

Med navažnejše politične dogodke preteklih dni štejemo izjavo predsednika Ameriške Unije Roosevelta, ki je nastopil za popolno politično demokracijo proti diktaturi veselil. Ugotovil je, da vlade brez demokracije ne upoštevajo veljavnost političnih pogodb in vlade diktatur ne drže besede. S tem se je odločno postavil proti politiki diktatur v Evropi, kar znači, da bo Amerika v bodoče zapustila politiko desinteresanosti na evropskih političnih vprašanjih in da namerava aktivno poseči v rešitev evropskih političnih zamotanih problemov. Ako registriramo še, da je Amerika osvojila oboroževalni predlog, ki znaša eno milijardo dolarjev ali 45 milijard dinarjev, potem je jasno, da misli Amerika resno in da vznemirjenje pri prizadetih veselih v Evropi ni brez podlage.

Rumena rasa proti belokožcem.

Sedanjo politično ekspanzivnost Japonske je japonski notranji minister Snetsugu proglasil kot boj rumene rase proti belemu plemenu pod geslom Azijo Azijcem. Ta izjava je predvsem naplerjena proti Angliji, saj je izjavil celo, da se zaveda, da lahko pride radi tega do oboreženega konflikta.

Kitajsko-japonska vojna je samo preludij velikih dogodkov, ki jih bo izzvala požrešnost in oholost japonskega imperijalizma, v cilju, da se osvobodi vzhodna Azija izpod jarma belega plemena. Mišljena je tu predvsem Velika Britanija. S tem se pripravljajo preokret zgodovine, kar opasna prizadevanja Japonske le potrjujejo. Ako se še upošteva, da je minister Snetsugu po poklicu admiral in član vojaške kaste, ki ima danes vso politično moč v Japonski v svojih rokah, potem je izjava resen dokaz, da se bližamo strašnim oboroženim konfliktom na Daljnem vzhodu, ki ne bodo ostali brez vpliva na ostalo Evropo, ako upoštevamo še zavezništvo Italije in Nemčije z Japoni.

Značilno je, da Rusija v tej izjavi ni omenjena, kar znači, da ji je deljen drug delokrog, ki ne križa japonskih interesov.

Razvoj dogodkov bodočih dni nam bo prinesel morda že popolno jasno sliko. Eno je gotovo, da imperijalizmi s takimi tendencami človeštvu ne bodo prinesli znošnejšega življenja od sedanjega in da se bližamo še nesrečnejšim dnevom od sedanjih.

V Rumuniji

so zavladali krščanski nacionalci kot manjšinska stranka pod vodstvom Oktaviana Goge. Prvi ukrepi vlade so se pokazali v odločnem nastopu proti židovskemu vplivu. Z očiščevalno akcijo vsepovsod, kjerkoli so imeli židje vpliv na javnost, so se ustavili politični listi, reducirali državni nameščenci, ter gre smér predvsem v pravce, da se Rumunija od židov gospodarsko osamosvoji. Geslo Rumunija Rumunom med ljudstvom sicer užiga.

Rumunija pa nima ugodnega državnega gospodarstva ter je le vprašanje, ali se bo smeli načrt povsem sprečiti, ker je za to treba mnogo, mnogo denarja, saj je skoro 90% obrti, trgovine in industrije v židovskih rokah. Bojimo se le, da bo antisemitski pokret v Rumuniji imel za posledico naselitev židov pri nas. Češkoslovaška je za Rumunijo zopet uveljavila potne vizume, kar pomeni, da se hoče ubraniti naselitvi rumunskih židov.

Revolucija v Guatemali.

V srednjoameriški državi Guatemali je nastala revolucija proti sedanjemu predsedniku republike Uhiu.

Kovinarji v Jugoslaviji

Ob zaključku leta 1937. je važno, da kovinarji ob tej priliki pogledamo malo nazaj.

V početku leta ni bilo zadostne zaposlitve v težki industriji, obstajalo je vprašanje, kam z izdelki kljub temu, da je pri nas slab razvita težka industrija, ker smo agrarna država. Že nekaj let je kovinarstvo preživljalo težke čase »gospodarske krize«, akoravno je kovinarstvo najvažnejše vprašanje narodnega gospodarstva. Tako je tudi napredek težke industrije eden bistvenih pogojev za uspešen gospodarski razvoj posamezne države. Kakor v drugih državah, tako je tudi pri nas nastalo vprašanje težke industrije aktualnejše in lahko rečemo, da prav v tem letu zaznamujemo velik napredek gospodarstva v tej panogi. Vse obstoječe jugoslovanske železarnice se povečujejo, prav znatno pa se je povečala železarna v Zenici, ki je dogradila v tem letu težko progo. Da je to velikega gospodarskega pomena za državo in za delavstvo, ni dvoma. Do sedaj smo vse težje izdelke železja, tračnic itd. uvažali iz inozemstva za težke milijone dinarjev. Prav s ponosom se je lahko vršila velika otvoritvena slavnost 3. oktobra t. l. v Zenici, ko so pričele obratovati težke valjarne. Izdelovale se bodo dimenzije, ki jih do sedaj še nismo izdelovali v naši državi.

Tudi Kranjska industrijska družba gre v tem pravcu, vendar le izpopolnjuje obstoječe obrate, oziroma obnavlja plavž, ker obstoječi v državi ne zadostujejo s svojo kapaciteto. Potreba železa in jekla se je prav v tem letu razmahnila. S tem gospodarstvom se osamosvajamo. Materijala za predelavo v železo in jeklo pa na svetovnem trgu primanjkuje. Naša država pa je ena najbogatejših na železnih rudah.

Z napredovanjem težke industrije pa napredujejo sporedno tudi rudokopi, s tem sporedno tudi poraba električne energije, ki jo sodobno narodno gospodarstvo vedno koristneje izkorišča v splošni prid. Odvisnost premoga in železa je že tako tesna, da vsak porast ali padec tvornosti v eni teh vrst industrije nujno vpliva na drugo, zato je danes kovinarstvo eno najvažnejših vprašani današnjega gospodarstva. Pridobivanje železa ali jekla se pričinja v rudnikih in premogovnikih, vodi preko koksarn, plavžev in jeklarn do oblikovalnic, livarn, valjarnic, kovačnic in še dalje skozi najrazličnejše obrate tako, da pride obdelano železo v najrazličnejših ob-

likah na trg. Od tega je odvisno naše celotno gospodarstvo, kajti brez železa in jekla dandanes ne morejo več eksistirati niti obrti, niti promet in industrija, a tudi ne številne ugodnosti, ki jih po njuni zaslugi uživamo. Podjetja so prisiljena, da zaradi večje potrošnje železa razširjujejo svoje obrate in s tem dvigajo kapaciteto izdelkov. Tej potrebi pa se zvišujejo tudi cene izdelkom. Predvsem nas zanima, kakšno je stanje proizvodnje — delavcev in nameščencev. Delavstvo v Zenici je bilo v letu 1937. v meznem gibanju in si je izboljšalo svoje plače, ki se gibljejo od 22 do 74 din poleg akordnih pribitkov. Starejši delavci prejmejo za 25letno službovanje 1000 din nagrade in uro z monogramom podjetja. Vsi oženjeni dobivajo letno 5000 kg premoga brezplačno. Ne oženjeni le polovico tega. Delavci, ki so zaposleni 5—20 let, imajo 3 do 7 dni dopusta. Podjetje izdaja tudi zaščitna sredstva, delovne obleke itd. Iz vsega tega je razvidno, da tudi delavstvo v južnejšem delu države napreduje. Poprečna plača ne dosega delavca KID, pač pa so od posameznikov nekatere višje, ugodnejše so nekatere druge datjave. Omogočeno imajo cenejšo nabavo življenjskih potrebščin in skupnem konzumu ali nabavljalni zadrugi.

KID na Jesenicah pa je odpovedala kolektivno pogodbo in je bilo delavstvo v začetku leta 1937. v pogajanjih za kolektivno pogodbo. Z novo pogodbo pa so se višje plače znižale, nižje pa dvignile. Povprečje se je znižalo vsled redukcije akordnih pribitkov. Zgubili smo stanovanjsko doklado, pridobili pa poseben pokojninski sklad. Priznani so dopusti od 1 do 8 dni za 1 do 25 let službe. Zaščitna sredstva in delovne obleke se izdajajo po potrebi. Vsekakor se je s preureditvijo na eni strani nekaj izgubilo na drugi pa pridobilo. Za leto 1938. pa je naloga, da se uredi vseča pereča vprašanja delavca in nameščencev — kovinarjev. — Pri vsem delu kovinarja za blaginjo človeštva pa so v Jugoslaviji najslabše plačani. Naloga strokovne organizacije je, da zbudi zavest tega delavca in pomena njegovih izdelkov za človeško družbo. Narodna strokovna zveza se te misije zaveda, zato vrši v tem smislu svoje naloge. Velja pa naj geslo »kolikor organiziranih, toliko uspehov«, vsekakor pa naj bodo v letu 1938. boljši časi, ne samo za kovinarje, ampak za vse delovno ljudstvo.

I z p o d r u ž n i c

Ljubljana SPN

Dne 10. januarja t. l. se je vršil v prostorih NSZ ustanovni občni zbor podružnice NSZ samoupravnih in privatnih nameščencev v Ljubljani. Zbor je bil zelo zadovoljivo obiskan.

Tov. Rupnik je članstvu v vznešenih besedah razjasnil pomen in potrebo ustanovitve nove podružnice NSZ v Ljubljani. Poudarjal je, da ta podružnica nima namena biti konkurenčna Zvezi privatnih nameščencev v Ljubljani, ampak ona ima namen pritegniti kulturne delavce, ki bodo svoje kulturne produkte dali rade volje onim, ki jih potrebujejo, in da potom nje dobimo duševne voditelje, ki bodo v smislu programov NSZ nadaljevali započeto delo.

V odbor so bili soglasno izvoljeni naslednji tovariši: predsednik Zmavec Pavel; podpredsednik Jančar Albin; odborniki: Boltavzer Roman, Gregorič Milan, dr. Kovič Franc, Karmelj Lojze, Vrančič Ciril, Zabajak Stanislav; nadzorni odbor: Vizjak Engelbert, Kresnik Miha; namestnika nadzornega odbora: Žerjal Drago, Laboda Roman.

Novoizvoljeni podpredsednik tov. Jančar Albin se zahvali namesto odsotnega predsednika za izkazano mu zaupanje. Pridružuje se izjavljajući zastopnika centrale in obljublja zvestobo načelom NSZ.

Po slučajnostih, zadnji točki dnevnega reda, je podpredsednik tov. Jančar zaključil lepo uspešni občni zbor.

Jesenice-Javornik

Delavstvo KID na Jesenicah in Javorniku je prejelo enkratni mezdni prispevek. Dne 12. novembra pr. l. so strokovne delavske organizacije, ki so pogodbe-

nice, vložile na ravnateljstvo KID predlog za enkratni prispevek delavcem KID. Ni bilo nobenih posebnih zborovanj ali hrupa, samo funkcionarji so se posvetovali in sklenili, da se ukrene vse potrebno. Podjetje pa je po enem mesecu odgovorilo, da odklanja, odnosno da delavstvu ni mogoče priznati posebnega prispevka k delavskim plačam. Istočasno pa se nas je obvestilo, da naj pridemo k razgovoru. Pri teh razgovorih se je zastopnikom organizacij sporočilo, da je podjetje izplačalo enkratni mezdni prispevek v višini dvodnevne skupinske mezdne in za vsakega otroka po 30 din, poleg tega pa bo ravnateljstvo po svoji oceni razdelilo še 110.000 din med delavce kot nagrado za posebno otežkočena dela za časa gradnje plavža in priključnih obratov.

Delavstvo je prejelo omenjene zneske že 25. decembra 1937 po veliki večini z zadovoljstvom, vendar pa je bil tudi del delavcev nezadovoljen z ozirom na to, ker se ni vseh enako upoštevalo. Naše mnenje je, je vseeno, na čigavo pobudo je bilo to doseženo, vemo le toliko, da je dobrodošel vsakomur. Razine kritike bodo upravičene le tedaj, če se bodo res vsi zanimali za ta vprašanja. Vsekakor je resnica, da je nekdo dal inicijativo za ta prispevek, in to so bile strokovne organizacije.

Nedeljska zdravniška služba pri krajevni bratovski skladnici v januarju se odreja sledeče: 16. in 30. g. dr. Milan Čeh, 23. pa g. dr. Bartol Kržan.

Javornik

V nedeljo dne 9. t. m. se je vršil na Javorniku v Sokolskem domu lepo uspešni članski sestanek. Na tem sestanku so se razpravljale najbolj aktualne delavske zadeve in se prav zaradi tega le čudimo, da ni bila udeležba od strani delavstva večja.

Tov. Kralj je otvoril sestanek in podal svoje predsedniško poročilo. Govoril je o intervencijah, ki so bile med tem časom storjene, in o njih uspehu; dalje o volitvah obratnih zaupnikov, katerim bo podružnica posvetila vso pažnjo, da bo čim bolj častno izšla iz teh volitev. Zahteve delavstva po enkratnem draginskem prispevku je družba zavrnila. Ponovno pa bo treba pričeti s to akcijo, toda na povsem drug način, kakor se je to vršilo doslej. Delavstvo pa je dobilo le nagrado, in to dve dnini skupinske mezdne. Ta vsota pa je bila prvotno namenjena za podobno proslavo, kakršna se je vršila tudi v Zenici ob priliki otvoritve. Nadalje se je govorilo o najvažnejši točki dnevnega reda, in sicer o predlogih, ki jih bodo predložile vse organizacije KID. Sklenjeno je bilo, da se bo javorška podružnica posvetovala z jeseniško podružnico, da bosta sestavili skupno enotne predloge, ki jih bo vložila NSZ, podružnici Jesenice in Javornik.

Naposed je tov. Pivk podal še blagajniško poročilo in poročilo o imovini podružnice.

Vidi se, da gre podružnica po pravilni poti. Blagajna pa je vodena v najlepšem redu in tudi nadzorni odbor je ugotovil pri pregledu, da je vse v najlepšem redu, za kar pa ima največ zaslug neumorni blagajnik tov. Pivk Jaka.

Medvode

Na zadnji seji podružničnega odbora, ki se je vršila dne 21. decembra 1937, je bilo sklenjeno, da se bo vršil redni letni občni zbor podružnice 16. januarja 1938 v gostilniških prostorih g. Jožeta Kordiča v Medvodah.

Odbor se je zahvalil tov. predsedniku Ovnu za njegovo požrtvovalno delo.

Na tej seji pa se je govorilo tudi o prireditvah in je bilo sklenjeno, da bo podružnica priredila predpustno zabavo, in sicer se bo uprizorila veseliga in po tej pa bo prosta zabava s plesom. V mesecu juniju pa bo podružnica priredila tombolo in po tomboli vrtno veselico.

Iz poročil, ki jih dobivamo iz večjih industrijskih krajev, vemo, da se vrši delo tudi na »gospodov dan« iz razloga, da to zahtevajo tehnične naprave. Po našem mnenju pa teh tehničnih naprav ni v podjetju Medić-Zankl, četudi vrši delo na ta dan. Prosto pa smo imeli na Sveti dan, to prostost smo izrabili za naš sestanek.

Sestanek je otvoril in vodil predsednik tov. Oven, ki je orisal razmere v tem podjetju. Med drugim se je dotaknil volitev obratnih zaupnikov, na kar je podal besedo tov. Zupanu z Jesenic.

Tov. Zupan je uvodoma orisal pomen svobodne delavske organizacije za uspešne borbe v upravičenih zahtevah delavstva. Najzanimivejša pa je bila primerjava delavskega položaja z večjim industrijskim krajem z ozirom na naš položaj in ugotovilo se je, da se pri nas ne upoštevajo razne zakonske določbe ter da tudi tega ne prejemamo, kar predpisuje zakon. Dalje je poročal o nekaterih organizacijskih zadevah z ozirom na tedensko izdajanje našega lista, ki mora postati živa vez posameznega nacionalnega delavca. — Splošna zahteva navzočih je bila, da se uredijo nekatera pereča vprašanja v našem podjetju, kar se bo izvršilo s pismeno vlogo. Na koncu se je razvila živahna razprava, v kateri je lahko vsak iznesel svoje težnje.

Žiri

Na zadnji seji podružničnega odbora je bilo sklenjeno, da se bo vršil redni letni občni zbor podružnice v soboto dne 15. januarja 1938 ob 20. uri v gostilni gospoda Kovačiča v Žireh.

Tovariši! Upamo, da se zavedate svoje stanovske dolžnosti in važnosti strokovne organizacije tega občnega zbora; zato ne sme biti nikogar, ki bi se tega občnega zbora ne udeležil.

Mežica

Naša podružnica priredi 16. t. m. predpustno veselico v prostorih gostilne, g. Stoparja. Čisti dobček je namenjen za dobrodelne namene, in sicer za podporo brezposelnih in bolnih tovarišev. Na to prireditve vabimo vse naše tovariše, simpatizerje in prijatelje in upamo, da se boste vsi odzvali temu vabilu. Torej v nedeljo 16. t. m. vsi na veselico.

Odbor.

Trbovlje

Pri nas v Trbovljah v kamnolomu zastopa polnomočno podjetnika neka gospodična kot poslovodkinja, ki opravlja vse posle pri podjetju. Vse delavstvo, ki se nahaja pod njenim nadzorstvom, so pravi trpin, ker jih goni kot živino in se dere nad delavce ter jih obkłada z vse-mi mogočimi psovskami, kaznuje za vsako malenkost in jim neprestano preti z odpustom. Plača teh ubogih delavskih sužnjev je tako nizka, da se sramujejo povedati. Ti delavci pa morajo delati še v tako slabem vremenu in celo nadurno delo, za kar pa ne prejemaajo popolne doklade za dež ali storjeno nadurno delo. Ti delavci nimajo ognja, da bi se v tem mrazu pri svojem delu pogreli. Neprestano pa kriči in priganja delavstvo in če gre delavec na stranišče, vpije ta nadzornica nad njim kot nad živino ter preti s kaznijo. Tudi varnostne naprave ne odgovarjajo potrebam. Povemo pa, ako ne prenehajo te šikane in živinsko postopanje z delavci od strani vsemogoč-ne gospice delovodkinje, bomo primorani ukreniti druge korake, da se tako postopanje za vedno odstrani. Za enkrat bodi

dovolj, ako pa ta opomin ne zadostuje, nikov, sedanjih trgovcev in obrtnikov. Čudno, da se ta isti Kovinar ni razburjal tudi takrat, ko je bil stavljen predlog za podporo na občinski seji Koroške Bele za upokojenega g. mojstra KID, kateri je bil dolgo bolan in podpore potreben. Pa mu je občinski odbor to podporo odklonil, in med temi, ki so bili proti tej podpori, je tudi nekaj reduciranih zaupnikov KID. Kar se pa tiče groženj zaradi tega mojega glasovanja, vam povem, da sem tega že vajen. Te grožnje so znak vaše demokracije in svobodne volje posameznika. To je tista najlepša cvetka z vrta rdečega raja na zemlji. Kar se pa tiče mojega strahu in prilizovanja, tega do danes pri meni ni bilo, pač pa nasprotno. O prilizovanju bi se dala napisati cela knjiga iz prošlosti in sedanjosti ravno o tisti strani, katero danes Naš Kovinar tako krepko zastopa.

Kralj Franc.

Podprite narodno-delavski tisk, kar radi plemenitega namena zasluži.

Uprava «Nove Pravde».

Za tiskovni sklad so darovali: Naglič Leopold din 10.—, Anzajlm Anton din 5.—, Žakelj Ivan din 5.—, Kolenc Andrej din 2.—, Kunstelj Franc din 5.—, Grošelj Adolf din 10.—, Demšar Andrej din 2.—, Kržišnik Anton din 10.—, Potočnik Franc din 5.—, Potočnik Filip din 10.—, Poljanšek Jakob din 20.—, Primožič Franc din 10.—, Kavčič Lovro din 4.—, Gregorč Feliks din 4.— (vsi iz Žirov), skupaj din 102.—. Vsem darovalcem se najiskrenejše zahvaljujemo. Tova-riši in prijatelji, posnemajte!

Veseli kotiček

V Singapuru je izbruhnila stavka. Nemška ladja, namenjena tja, je bila primorana najeti pristaniške delavce za raztovorjenje blaga v Kalkutti. Najeti delavci so bili sami Kitajci. Ker so imeli vsi slične priimke, je odredil kapitan ladje, da se delavce označi s številkami od 1 do 17.

Drugo jutro zarano je prišel službojoči oficir javit kapitanu, da je Kitajec št. 3 umrl.

Kapitan pokliče drugi dan službojočega oficirja k sebi in mu zapove: Kitajca št. 3 zavezati v vrečo in vreči v morje.

Čez eno uro na to se službojoči oficir vrne in javi kapitanu: gospod kapitan, pokorno javljam, da sem pustil Kitajca št. 13 zavezati v vrečo in vreči v morje.

Za Boga, pravi kapitan. Ali nisem ukazal vreči v morje Kitajca št. 3, saj je bilo javljeno, da je umrl.

Službojoči oficir odgovori: Zato se je ta vrag tako branil.

Gospod kapitan, oprostite, saj veste, da Kitajec vedno laže, kdo naj bi mu še verjel, da je živ.

*

Na Studencu pri Ljubljani je ušel norec iz norišnice in tekel preko Most v Ljubljano.

Neki železniški upokojenec se ga je zbal in je v velikem strahu bežal pred njim.

Norec jo reže za njim.

Upokojenec ves zasoplen in v strahu naposled omaga, vda se v božjo voljo, zavali se v travo ob cesti in s strahom čaka usodnega trenutka, da ga norec dohiti.

Ko pa norec pride do njega, ga dobrodušno udari z roko na zadnjo plat, rekoč: «Sedaj pa loviš ti!»

Iz delavskega življenja

Žrtev dela

Pred nekaj meseci se je ponesrečil pri gradbeni tvrdki «Slograd» na Jesenicah elektromonter Rajko Puc, ki je bil zaposlen kot obič. delavec. Doma je bil iz Gorice. Poškodbe je dobil na glavo, od česar je vseskozi čutil posledice, ki so bile delno tudi povod njegove obupne smrti, poleg dejstva, da ni mogel dobiti službe kot elektromonter in je moral opravljati delo navadnega delavca, zaradi česar je bil zadnje čase zelo potr. V torek 28. decembra lani okrog 21. ure zvečer si je končal življenje pod vlakom, ki ga je popolnoma raztrgal. Svojim prijateljem je večkrat pravil, da bo napravil konec svojemu trpljenju. Zapustil je baje tri pisma. Proti večeru se je poslo-

vil od vseh svojih tovarišev in pri njih kakor tudi v neki gostilni iskal informacij, ob katerem času vozi vlak proti Bohinju. Razmesarjeno truplo so po policijskem ogledu prenesli v mrtvašnico jeseniškega pokopališča.

V četrtek 30. decembra 1937 ob 15. uri popoldne pa se je vršil pogreb pokojnega tov. R. Puc. Izpred mrtvašnice na Jesenicah z vsemi cerkvenimi obredi. Pogreba se je udeležila podružnica NSZ Jesenice s praporom in mu s tem izkazala poslednjo čast. Bil je dober in agilen član naše strokovne organizacije, kateremu naj bo ohranjen blag spomin, preostalim sorodnikom pa naše sožalje.

Praktične novosti in nasveti

Čaj kot pomirjevalni pripomoček.

Pri slabostih in hudem pritisku za bljuvanje imamo na razpolago preprosto pripomoček, ki je zelo učinkovit. Pripraviti je treba redkega črnega čaja, ki naj ga pacient pije vročega v majhnih požirkih. Poleg tega je skrbeti za enakomerno, globoko dihanje.

Kuhinjska oprava, pa tudi drugo pohištvo se navzame počasi zatohlega duha, posebno, če je stanovanje vlažno. Da ta neprijetni duh odstranimo, moramo omarmo izprazniti in v njej zažgati malo žvepla. V vsaki drogeriji lahko dobiš papir, ki je prepojen z žveplom.

Guma vsepovsod.

Guma se je v gospodinjstvu pokazala za zelo praktično snažilno sredstvo; pomivalne krtače, umivalne gobice in podobno izdelujejo iz tega tvornice. Na trg so prišle tudi krtače iz mehke gume, ki so opremljene s številnimi gumastimi jezički, ki so razmešeni kakor ščetine običajnih krtač. Imajo pa to prednost, da vsesava-jo prah in tako preprečujejo, da bi ponovno sedal na predmet, ki ga čistimo. Ker pobirajo te krtače tudi dlake in podobne stvari, so priporočljive za čiščenje preprog. Če krtačo malo zmočimo, odpravlja tudi neprijetni blesk po likanju na volnenem blagu.

CENJENE NAROČNIKE

vljudno prosimo, da poravnajo zapadlo in obnove novo naročnino.

Ker list nima fondov in je odvisen le od naročnine in dohodkov iz oglašev, pričakujemo, da ta poziv ne bo ostal brez uspeha.

Kakor nam poročajo iz Ljubljane

Pod tem naslovom se je naš Kovinar prav besno zaletel v mene, ker nisem glasoval na upravni seji Delavske zbornice za podporo odpuščenim delavcem oziroma zaupnikom KID. Poudarjam, da bom v takem primeru vedno glasoval proti, pa najsi bo to kdorkoli. To pa zaradi tega, ker omejenih gospodov zaupnikov ne smatram več za delavce, ker so si med tem časom izpremenili svoj poklic ter postali trgovci in obrtniki in za take po svoji vesti nikoli ne bom glasoval. Če bi pa bile prošnje za bivše delavce KID, ki so bili žrtve stavke in so še danes delavci in brezposelni in na katere so gospodje okrog Kovinarja prav gotovo že pozabili, bi brezdvomno glasoval za podporo. Za prizadete pa je bilo to nemogoče. Znano mi je, kako so svoj čas prav ti gospodje znali dopovedovati,

kako taki, kakršni so oni, danes dobro izhajajo in zaslužijo. Zato sem trdno uverjen, da takim, katerim gre dobro, podpor ni treba. Torej gospodje okrog Kovinarja, ti razlogi so me dovedli do tega, da sem glasoval proti. Sem mnenja, da, če tem gospodom bivšim zaupnikom ni danes tako, kakor so oni svoj čas trdili o drugih v podobnih položajih, naj se obrnejo na tisto zbornico, pod katero danes spadajo. Nikakor pa ne na Delavsko zbornico, katere člani niso več. Odločno pa nasprotujem, da bi Delavska zbornica dajala njim kake nagrade v obliki podpor, ker jih ne smatram za tako zaslužne za delavstvo ali Delavsko zbornico, da bi jim ta dajala podporo. Čudim se gospodom okrog Kovinarja, da se razburjajo nad menoj, ko nisem glasoval za podporo bivšim reduciranim zaup-

IZDELUJE,
PREUREJA,
POPRAVLJA
RAZLIČNE STROJE, STROJNE DELE,
MOTORJE, ELEKTRIČNE NAPRAVE IN
STRELOVODE

Leopold Paulič

ZASTOPSTVO ŠKODOVIH ZAVODOV

Elektromotorje iz znamenitih Škodovih zavodov v Plznu, kakor tudi lesence, svetilke, kuharlike in vse električne aparate dobite

PO NAJNIZJIH CENAH V PASAŽI PALAČE
»VIKTORIJA«
v Ljubljani, Aleksandrova cesta štev. 4

Posebno opozarjamo na najnovejšo likalniko, s katerimi se prihrani 30—50% stroškov za tok

NA ZALOGI JE TUDI
VES OSTALI ELEKTRO-TEHN. MATERIAL

A. LEGAT

restavracija, Jesenice - Fužine
Prvovrstna kuhinja in pi-
jaca ter ob nedeljah ples

Delniška družba pivovarne

«Union»

pivovarna in sladarna

Tovarna za špirit in kvas
v Ljubljani, poštni predal 45

Priporoča svoje izborne izdelke in sicer:

Svetlo in črno pivo

v sodih in steklenicah

Pekovski kvas, čisti
rafinirani špirit

Telefon številka
23-10 in 23-11

Oglašajte v „Novi Pravdi“

Naznanjam cenjenemu
občinstvu, da sem prevzel

trgovino Gutenberg
dedič v Mežici.

Potrulil se bom stranke
vsestransko zadovoljiti z
dobrim blagom in konku-
renčnimi cenami

Priporoča se:
Cizej Rudolf, Žerjav - podružnica Mežica.

Vsakdo naj ve,

da je trgovina s papir-
jem, pisarniškimi,
razmnoževalnimi,
tehničnimi in šolskimi
potrebščinami

IV. BONAČ

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 5

najbolje
sortirana trgovina

Polnilna peresa,
pisemski papir, albumi,
pisalne garniture,
keramika, bižuterija in
druga moderna darila

Zastopstvo za OZALID